

реорганізацію банківської системи, яку представлятимуть найбільш стійкі та багатофункціональні фінансові установи, які в межах своєї діяльності використовують широкий спектр послуг та ведуть ефективну політику управління для досягнення власних поставлених цілей і задоволення потреб суспільства. Водночас така ситуація суттєво вплинула на функціонування банків в сфері ринку

фінансових послуг, а саме призвела до скорочення загальних активів банків в 2015 році, але разом з цим зросла активність банків щодо інвестування коштів в цінні папери, як найбільш оптимальний засіб отримання доходу з мінімальним рівнем ризику, враховуючи нестабільну ситуацію в країні, яка здійснює прямий вплив на фінансові можливості позичальників кредитних ресурсів.

Література:

1. Аналітичний огляд банківської системи України за III квартал 2015 року / Національне рейтингове агентство «Рюрік» - 2015 – 24 с.
2. Пурій Г.М. Роль комерційних банків на фінансовому ринку України / Г.М. Пурій // Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. – 2007. – С.56-60.
3. Офіційний сайт Національного банку України – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>.

УДК 336.02.003.12

МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОЦІНЮВАННЯ СТІЙКОСТІ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ

Завальнюк І. – ст. 5 курсу, гр. ФУДмвн-51

Науковий керівник – к.е.н., старший викладач Мирончук В.М.;

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

Актуальність. Стійке функціонування фінансової системи країни відіграє важливу роль в її економічному зростанні. Адже, саме фінансова система є кровоносною системою України, яка обслуговує процес створення, розподілу й використання матеріальних цінностей та забезпечує підвищення рівня добробуту кожного громадянина держави. Отже, детальне вивчення методичних рекомендацій, щодо оцінювання її стійкості фінансової системи та розроблення на основі них нових моделей визначення стійкості фінансової системи є доречним та необхідним, задля стабілізації фінансового стану країни.

Аналіз досліджень та публікацій. Дослідження в сфері визначення та оцінювання стійкості фінансової системи проводять, як вітчизняні, так і зарубіжні вчені серед яких Н. Велік, Б.А. Карпінський, О.І. Кірсєв, Е. Крокет, А.В. Лазня, В.І. Міщенко, М. Фут, М.М. Шаповалова, тощо.

Виклад основного матеріалу. Найбільш відомими методами оцінювання стійкості фінансової системи є методологія МФВ, Методичні рекомендації щодо розрахунку рівня економічної безпеки України, затверджені Міністерством економічного розвитку і торгівлі України та Організаційно-методичні підходи до запровадження в НБУ системи оцінки стійкості фінансової системи, запропоновані колективом авторів В.І. Міщенко, О.І.Кірсєвим та М.М. Шаповаловою.

В процесі проведення порівняльного аналізу вищезазначених підходів і методів оцінювання стійкості фінансової системи було визначено, що не дивлячись на досить широку методологічну базу оцінювання зазначеної економічної категорії, використання розглянутих підходів та методів уточнює певні недоліки, серед яких:

– непристосованість до вітчизняних реалій функціонування фінансової системи - методологія МФВ [1], проте на даний момент зазначена система оцінювання фінансової стійкості використовується НБУ щоквартально, для складання та поширення

даних виключно сектору депозитних корпорацій (банків), однак в даній системі оцінювання відсутні показники, які б відображали діяльність підприємств нефінансового сектору, сектору домогосподарств, сектору державних фінансів, валютного ринку тощо. Доцільність застосування зазначеної методики при оцінюванні стійкості фінансової системи країни є сумнівною. Адже, не дивлячись на те, що Україна обрала євроконтинентальну (банківсько-орієнтовану) модель фінансової системи, вагомий вплив при аналізі стану фінансової системи країни грають показники сектору державних фінансів;

– відсутність взаємозв'язку між показниками та їх нормативну розрізненість, що одночасно формує як позитивну, так і негативну оцінку окремих параметрів функціонування фінансової системи – Методичні рекомендації щодо розрахунку рівня економічної безпеки України [3]– не дивлячись на комплексність підходу щодо відбору показників, які формують фінансову безпеку країни, а саме: банківська безпека, безпека небанківського фінансового ринку, боргова безпека, бюджетна безпека, тощо, ставлять за мету визначення інтегрального індексу економічної безпеки, що в свою чергу складається з 9 середньозважених субіндексів (виробничої, демографічної, енергетичної, зовнішньоекономічної, інвестиційно-інноваційної, макроекономічної, продовольчої, соціальної та фінансової безпеки). Зазначене нівелює можливість адекватного оцінювання стійкості фінансової системи через невідповідність визначення вагових коефіцієнтів при формуванні субіндексу та, передусім, розуміння нетотожності понять «фінансова стійкість» та «фінансова безпека». Адже «фінансова безпека» є поняттям більш широким і визначає такий стан фінансової системи країни, за якого створюються необхідні фінансові умови для стабільного соціально-економічного розвитку країни, забезпечується її стійкість до фінансових шоків та дисбалансів, тощо;

– потреба у суттєвому досвіді аналітика при ув'язуванні висновків щодо взаємодії різних показників та узагальненні отриманої інформації, що обмежує її використання широким колом споживачів - Організаційно-методичні підходи до запровадження в НБУ системи оцінки стійкості фінансової системи, запропоновані колективом авторів В.І. Міщенко, О.І.Кіреєвим та М.М. Шаповаловою [2].

Доцільним, у такому випадку, є побудова моделі оцінювання стійкості фінансової системи за допомогою узагальнюючого інтегрального показника, побудованого за допомогою багатовимірного ранжування. Це дасть змогу швидко діагностувати можливість протидії фінансової системи дестабілізуючим факторам.

Література

1. Індикатори фінансової стійкості [Електронний ресурс]// [Офіційний сайт Національного банку України]. – Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/bank_supervision/index.htm. – Назва з екрану.
2. Міщенко В.І. Організаційно-методичні підходи до запровадження в НБУ системи оцінки стійкості фінансової системи: Інформаційно-аналітичні матеріали / За ред. д.е.н., проф. В.І. Міщенко, к.е.н., доц. О.І. Кіреєва і к.е.н. М.М. Шаповалової – Київ : Центр наукових досліджень НБУ, 2005. – 97 с.
3. Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 29 жовтня 2013 року № 1277 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://cct.com.ua/2013/29.10.2013_1277.htm

УДК 336.078.3

МІСЦЕВІ ФІНАНСИ ЯК ОБ'ЄКТ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ

Кушнір В. - ст. 4 курсу, гр. Фвн-41

Науковий керівник – к.е.н., доцент Мацедонська Н.В.

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

Місцеве самоврядування є однією з найбільш важливих структурних елементів системи державного управління, від якої залежить ефективність функціонування державної влади та добробут кожного громадянина. Побудова системи місцевого самоврядування пов'язана із запроваджуваною моделлю системи контролю за ресурсами територіальних громад. Тема дослідження є актуальною, так як використання органами місцевого самоврядування для вирішення своїх задач фінансових ресурсів обов'язково передбачає здійснення державного контролю за ходом виконання цих задач.

Дослідженням питань теорії, методології, організації фінансового контролю та муніципального фінансового контролю присвячені праці вітчизняних вчених: І. В. Басанцова, М. Т. Білухи, Т. М. Боголіб, В. Д. Базилевича, О. Д. Василика, М. М. Голованя, І. К. Дрозд, В. Ф. Журка, М. М. Каленського, Є. В. Калюги, О. А. Кириченка, Л. А. Костирко, В. І. Кравченка та ін. Однак до цього часу залишається низка невирішених питань щодо такого об'єкту фінансового контролю як місцеві фінанси.

В науковій літературі немає єдиної позиції щодо етимології слова «фінанси». Загальноприйнятою є позиція, що фінанси – це «економічні відносини, які існують у сфері грошового обігу й обслуговують рух грошових потоків». При цьому слід зауважити, що обслуговують не завжди еквівалентний рух грошей. Тому фінанси як економічна категорія представляють собою сукупність розподільчих відносин з приводу створення та використання доходу і фондів фінансових ресурсів, які обслуговують рух вартості валового внутрішнього продукту на всіх стадіях відтворювального процесу та опосередковуються рухом грошових потоків між суб'єктами цих відносин з метою задоволення суспільних інтересів і потреб [1, с.148].

Якщо мова йде про фінансовий контроль виконання місцевих бюджетів, в даному випадку

доцільним є навести тлумачення місцевих фінансів. Традиційно вважається, що місцеві фінанси – це фінанси місцевого господарства та місцевих органів влади. На практиці повинні дотримуватись наступних принципів формування місцевих фінансів як об'єкту державного фінансового контролю:

1. Достатність доходів: органи місцевого самоврядування повинні мати достатню кількість фінансових коштів для виконання покладених на них обов'язків;

2. Розробка законодавчих основ місцевого оподаткування та контроль над видатками;

3. Справедливість: розмір грошових надходжень повинен варіюватись, виходячи з фінансових потреб та місцевих податкових можливостей;

4. Прозорість та стабільність: умови формування бюджету повинні оприлюднюватись, кожен місцевий орган повинен мати прогноз власних загальних доходів, щоб збалансувати бюджет [2, с. 117].

В основу фінансового контролю покладений процес вивчення визначеного об'єкта з метою встановлення закономірностей його виникнення, розвитку та перетворення в інтересах раціонального використання в діяльності суспільства. Державний фінансовий контроль місцевих фінансів – це реалізація права органів місцевої влади законними шляхами захищати фінансові інтереси регіону і громадян. Його здійснює Державна фінансова інспекція.

Державний фінансовий контроль як елемент регіонального управління повинен здійснюватись як в процесі планування, так і на стадії оперативного управління, оскільки він дозволяє співставити фактичні результати від використання фінансових ресурсів території з плановими, виявити резерви зростання фінансових ресурсів та визначити шляхи їх цільового та найбільш ефективного використання [3, с.52].

Отже, виділення місцевих фінансів як окремого об'єкту державного фінансового контролю дозволить